

MIT OpenCourseWare

<http://ocw.mit.edu>

14.74- Kalkınma Politikasının Temelleri

Bahar 2009

Ders materyallerini alıntılanak için bilgi almak ya da Kullanım Koşulları'nı öğrenmek için lütfen aşağıdaki siteyi ziyaret ediniz:

<http://ocw.mit.edu/terms>

14.74

Ders 11: “Kayıp Kadınlar”: “Cinsiyet Ayrımcılığı”

Prof. Esther Duflo

30 Mart 2009

1. Kayıp Kadınlar

Amartya Sen (Nobel Ödülü sahibi): 100 milyon kayıp kadın var.

“Kayıp Kadın” nedir?

Oran: (1986’da) Kadınların sayısı/Erkeklerin sayısı

- Avrupa: 1.05
- Sahraaltı Afrika (SAA): 1.022
- Kuzey Afrika: 0.96
- Güney Doğu Asya: 1
- Çin: 0.94
- Bangladeş: 0.94
- Hindistan: 0.93
- Pakistan: 0.91

Kayıp kadın hayatta olması gereken ancak olmayan kadınlara deniyor.

Kayıp kadınların sayısı=Nüfus*SAA'da kadın/erkek oranı- Kadın sayısı

1986'da kayıp kadınların sayısı (milyon)

Güney Doğu Asya: 2

Çin: 44

Bangladeş: 3.7

Hindistan: 37

Pakistan: 5.2

Bu durumdan en çok Güney Asya ve Çin için bahsediliyor. Ayrımcılığın başka boyutları da var (ilk derste dağıtılan broşüre bakınız), ancak ölüm oranlarındaki farklılık en dikkat çekici olanı.

2. Günlük hayatta ve bazı özel durumlarda ihmaller

2.1 Günlük hayat: Kız ocuklara erkek çocuklara göre daha az yemek verilip verilmediğini nasıl öğrenebiliriz?

Her bir bireyin ailenin sahip olduğu yemeklerin ne kadarlık bir payını alabildiğini gözlemlememiz neredeyse imkansız.

Ancak, belli bir bütçeyi sadece tüketime harcayacak bir aile düşünelim. İki mal var: Ekmek ve sigara. Çocuklar sadece ekmek tüketirken yetişkinler ekmek ve sigara tüketiyor. Ailede başlangıçta sadece iki yetişkin var.

- Aileler çocuk sahibi olduklarında yetişkinlerin toplam tüketimlerine ne oluyor?
- Çocuk dünyaya geldiğinde yetişkinlerin sigara tüketimi nasıl etkilenir?
- Kız çocuklara erkek çocuklardan daha az yemek verildiğini düşünün. Aile kız çocuk sahibi olduğunda sigara tüketimindeki düşüş erkek çocuk sahibi olduğunda meydana gelen düşüştən ne kadar farklıdır?
- Bu durumu kız çocuk-erkek çocuk ayrımcılığını test etmek için nasıl kullanabiliriz?

Angus Deaton bu fikri Fil Dişi Sahilleri'nde test ediyor. π oranı: Yetişkin malının tüketiminin aynı seviyede kalabilmesi için haneye vermemiz gereken miktar.

Cinsiyet ayrımcılığı varsa, erkek çocuklar için π oranı ile kız çocuklar için π oranı arasında nasıl bir ilişki olabilir?

Tablodaki miktarlara bakınız: Herhangi bir sistematik davranış görüyor musunuz?

Söz konusu test güçlü bir ayrımcılık göstermiyor. Yine de kadınların erkeklerden daha çok öldüğü gerçeği duruyor. Belki de sigara tüketimi yanlış ölçülmüştür. Belki de ayrımcılık verilen yemek miktarında değil, daha güç algılanan yollarda sıradışı durumlarda ortaya çıkıyor olabilir.

2.2 Sıradışı Durumlar: Kuraklık dönemlerinde çocukların hayatta kalması

Çocuk için sıradışı durum: Hastalanma halinde kız çocukların doktora ya da hastaneye götürülme olasılığı daha düşük

Ebeveynler için sıradışı durum: Ebeveynler bir kriz durumuyla (ör. kuraklık) karşılaştığında kız çocukların ölme olasılığı daha mı yüksek?

Neden böyle olsun?

Test: Kırsal Hindistan'da kız çocuklarla erkek çocukların göreceli hayatta kalma ihtimalleri

Bağlı değişken:

$$\frac{P(\text{hayatta kalma}|\text{kız})}{P(\text{hayatta kalma}|\text{erkek})}$$

Ancak ölen çocukların cinsiyet bilgisine sahip değiliz.

Bayes kuralı ile:

$$P(K|H) = \frac{P(K)}{P(H)} P(H|K)$$

Belli bir çocuğun kız olması olasılığına q diyelim:

$$P(K|H) = \frac{q}{P(H)} P(H|K)$$

Bağılı değişken:

$$\frac{P(K|H)}{1 - P(K|H)} = \frac{1 - q}{q}$$

Broşürdeki tabloya bakınız. (parantez içindeki ifadeler T istatistikleridir)

- Kuraklık kızların mı yoksa erkeklerin mi hayatta kalma olasılıklarını daha çok etkiliyor?
- Neden regresyon “kuraklık olmayan yıllar” için yapılıyor?
- Neden toprak sahipleri ve topraksızlar için ayrı ayrı regresyonlar yapılıyor?

3. Bazı Ekonomik Açıklamalar

4.1 Kız çocuk ölüm oranları ile kadınların gelir fırsatları arasındaki ilişki

Çocuk ölümleri ebeveynin kız çocuğunu bastırma isteğinin değil, ihmalinin sonucu olarak gerçekleşiyor. Ebeveynler kız çocuğunun sağlığına yatırım yapmıyor. Neden?

Belki de sebep, ebeveynlerin kız çocuğunun insan sermayesinin getirisinin yüksek olmadığını düşünmesidir.

Nancy Qian'ın çalışması: “Bunun Çin'deki çay fiyatlarıyla ne alakası var?”

- “Hane sorumluluk sistemi” ile tarımın liberalleştirilmesi 1979'dan sonra tahıllardan ziyade satılmak için yetiştirilen tarım ürünlerinde (çay, orkide, sebzeler) artışa sebep oldu
- Çay kadınların karşılaştırmalı üstünlüğü olan bir ürünken, orkide de erkeklerin karşılaştırmalı üstünlüğü var.
- Ebeveynlerin kız çocuk ve erkek çocuk sahibi olmanın beklenen getirilerine göre hareket ettiğini varsayalım. Çay üretimine uygun bölgelerdeki cinsiyet oranının zaman içerisindeki değişimi ile başka bölgelerdeki cinsiyet oranı değişiminin grafiğini çizersek ne görmeyi bekleriz? Ya aradaki farkın grafiğini çizersek?
- Kadınların gelirlerinin yüksek olması ile de cinsiyet ayrımcılığındaki azalmanın göstergesi midir? Başka neler yaşanıyor olabilir?
- Orkide üretimine uygun bölgelerdeki cinsiyet oranının zaman içerisindeki değişimi ile başka bölgelerdeki cinsiyet

oranı değişiminin grafiğini çizerek ne görmeyi bekleriz?
Ya aradaki farkın grafiğini çizerek?

- Dięer ürünlerin üretimine uygun bölgelerdeki cinsiyet oranının zaman içerisindeki değişimi ile başka bölgelerdeki cinsiyet oranı değişiminin grafiğini çizerek ne görmeyi bekleriz? Bu bize önceki sonuçların ailelerin kız çocuğu sahibi olmanın beklenen getirilerine göre hareket etmelerinden mi yoksa basit bir gelir etkisinden mi kaynaklandığına karar vermemizde nasıl yardımcı olabilir?
- Çayın etkileri için farkların farkı tahminleyicisinin değeri ne olmalıdır?
- Bütün ürünlerin etkileri için daha esnek olan tahminleyici ne olmalıdır?

4. Evlilik Piyasasının Rolü

- Drahoma nedir?
- Başlık parası nedir?

Hindistan'da drahoma başlık parasından daha yaygındır.

- Potansiyel damat sayısı ile drahoma arasında beklenen ilişki nedir?
- Potansiyel gelin sayısı ile drahoma arasında beklenen ilişki nedir?

Bu fikri test edebiliriz. Hindistan'da erkekler kendilerinden daha genç kadınlarla evlenme eğilimindedir.

- Nüfus artışının damat arzı/erkek arzı oranına etkisi nedir? (şekle bakınız)
- Bunun drahomaları nasıl etkilemesi beklenir?
- Tabloya bakınız: ödenen drahomanın bölge cinsiyet oranına regresyonu. İşaret nedir? İstatistiki olarak önemli mi?
- Kadınlar daha iyi eğitim aldığında ya da daha sağlıklı olduğunda drahomanın artmasını mı azalmasını mı bekleriz?
- Pratikte, bu her zaman doğru olmayabilir. Eğitimli kadınların (sosyal nedenlerden dolayı) eğitimli erkeklerle evlenmeleri gerekiyor. Kadınlar eğitim alarak evlenebilecekleri erkek sayısını azaltmış oluyorlar. Bunun drahomalar üzerinde ne gibi bir etkisi olabilir? Bu durum toplumsal normların katılığı ile cinsiyet ayrımcılığı arasında ne gibi bir etkileşim yaratıyor?